

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Jan Pola

Téma práce: Bankovní smlouvy

Rozsah práce: 55 stran (bez seznamu literatury a anotace)

Datum odevzdání práce: 14. června 2012

1. Autorem zvolené téma není nové, přesto se autor pokusil o některé originální přístupy (jak bude uvedeno níže) při zkoumání dané problematiky.

2. Téma je náročné zejména svou šířkou a autor se musel seznámit s právní úpravou celé řady závazkových vztahů. Tato šíře naopak neumožnila podrobnější analýzu problematiky. Základní metoda, kterou autor použil, byla metoda popisu. Autor tuto metodu doplnil také metodou kritické analýzy. Díky tomu se mu podařilo vyhnout riziku, že práce bude pouze popisná.

3. Cíl své práce autor výslovně neuvedl, z úvodu, však lze dovozovat, že jeho cílem bylo, aby se práce stala „celistvým nástrojem k prohlédnutí do problematiky bankovních smluv“ (str. 1). Autor výslovně uvádí, že se zaměřil na stávající právní úpravu a záměrně se podrobněji nezabýval úpravou dle nového občanského zákoníku. O vhodnosti takto vymezeného cíle však lze mít pochybnosti.

Autor prokázal schopnost samostatně pracovat a formulovat vlastní závěry a názory.

Práce je (kromě úvodu a závěru) rozdělena do pěti kapitol. První kapitola je věnována problematice bank a některým otázkám souvisejícím s bankovníctvím (např. bankovní tajemství). Druhá kapitola obsahuje stručné vymezení pojmu smlouva. Třetí kapitola je věnována bankovním smlouvám. Čtvrtá kapitola je věnována vybraným devíti závazkovým vztahům a poslední kapitola je věnována novému občanskému zákoníku. Rozsah jednotlivých kapitol je přitom značně nevyvážený – zatímco čtvrtá kapitola má více než dvacet stran, druhá kapitola je obsažena na polovině jedné strany a poslední kapitola, věnovaná novému občanskému zákoníku, má jeden a půl strany.

Autor pracoval hlavně s knižními publikacemi (zejm. různými komentáři), s články v odborných časopisech však pracoval jen ve velmi omezeném rozsahu. Nedostatkem

je, že vůbec nepracoval se soudní judikaturou. Autor nepracoval ani se zahraničními prameny.

Za základní nedostatek práce lze považovat skutečnost, že autor se soustředil na popis stávající právní úpravy vybraných smluvních typů. Úroveň práce by přitom bylo podstatně zvýšilo, pokud by místo tohoto popisu, který nepřináší v zásadě žádné nové poznatky, provedl srovnání stávající právní úpravy s úpravou v novém občanském zákoníku. Proto je škoda, že autor nevyužil (historicky ojediněle se vyskytující) období legisvakance nového kodexu soukromého práva k porovnání stávající a nové právní úpravy.

Z hlediska formálního práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Jazyková a stylistická úroveň je na odpovídající úrovni. Zvláště lze ocenit, že práce obsahuje jen malé množství tiskových chyb.

4. Část práce věnovaná bankám se jeví jako poněkud nadbytečná vzhledem k předmětu práce. Obzvláště to pak platí o pojednání o bankovním tajemství a pojištění pohledávek z vkladů (autor v práci opakovaně chybně mluví o „pojištění pohledávek a vkladů“ – na str. 1 i v nadpise na str. 14).

Autor ve své práci zvolil zajímavý metodologický přístup při vymezení bankovních smluv, kdy jako určité východisko zvolil předmět činnosti bank, jak je upravuje zákon o bankách.

Originální přístup zvolil také pro kategorizaci bankovních smluv z různých hledisek. K některým hlediskům však lze mít výhrady. Například hledisko zda jde, či nejde o smlouvu o platebních službách je poněkud nesystémové, protože toto hledisko má význam jen pro omezený okruh bankovních obchodů. Navíc obdobně by bylo možné zvolit hledisko, zda jde, či nejde o investiční služby, devizové služby apod.

Jako nejslabší lze hodnotit tu část práce, která popisuje stávající právní úpravu vybraných závazkových vztahů. Ke zvýšení úrovně práce by bylo přispělo, pokud by se autor soustředil na nejdůležitější bankovní závazky (např. smlouva o běžném účtu, smlouva o vkladovém účtu, smlouva o úvěru, bankovní záruka) a smluvní typy, které se v praxi vůbec nepoužívají (smlouva o bankovním uložení věcí), nebo které mají marginální význam (smlouva o inkasu, cestovní šek), opominul. To by umožnilo autorovi hlubší analýzu a zejména srovnání s úpravou v novém občanském zákoníku.

Výhrady lze mít také proti vymezení výlučných bankovních smluv (str. 19). Základním kritériem by měla být činnost, která je vyhrazena bankám, tj. přijímání vkladů od veřejnosti. Autor však smlouvu o vkladu dle občanského zákoníku nezařadil mezi výlučné bankovní smlouvy.

Na str. 22 autor uvádí, že občanský zákoník upravuje jako smluvní typ smlouvu o bezúročném půjčce cenných papírů (ačkoliv smlouvu o půjčce cenných papírů upravuje zákon o cenných papírech) a smlouvu o pronájmu bezpečnostní schránky (takový smluvní typ se však v občanském zákoníku nevyskytuje; ostatně na stejné straně o tři řádky níže autor sám uvádí, že smlouva o pronájmu bezpečnostní schránky je nepojmenovanou smlouvou).

Na str. 11 se chybně uvádí, že depozitář spravuje cenné papíry.

Je nejasné, proč autor v části věnované bankovnímu tajemství uvádí také zákon o pojišťovnictví, který pro banky neplatí (str. 12).

Na str. 26 autor uvádí, že smlouvy o běžných a vkladových účtech musí mít povinně písemnou formu. Autor zde nezohlednil fakt, že to platí jen výjimečně, a to v případech, kdy se nejedná o platební účty (toto je uvedeno až na str. 30).

Zdařilá je analýza právní úpravy smlouvy o běžném účtu na str. 30 a násl. Nelze však souhlasit s názorem autora (str. 34), že většina smluv o vkladových účtech není smlouvou o platebních službách. Autor se zřejmě neseznámil s výkladovými stanovisky Komise EU k směrnici o platebních službách.

5. Na str. 26 se autor zabývá všeobecnými obchodními podmínkami. V rámci obhajoby by mohl vysvětlit, jestli má stávající právní úprava praktický význam (tj. jestli jsou všeobecné obchodní podmínky v praxi využívány) a jak je tato problematika upravena v novém občanském zákoníku.

Na str. 27 autor uvádí, že obchodní podmínky nelze jednostranně měnit. V rámci obhajoby by mohl objasnit, jak je tato otázka upravena v novém občanském zákoníku.

Je nejasné, v čem spatřuje autor rozdíl mezi obchody s cennými papíry dle zákona o cenných papírech a obchodování s cennými papíry dle zákona o podnikání na kapitálovém trhu (str. 21). Tuto otázku by autor mohl objasnit v rámci obhajoby.

V rámci obhajoby by autor mohl vysvětlit také své tvrzení, že ne všechny osoby s bankovní licenci jsou bankami (str. 7).

6. Ačkoliv k práci lze mít metodologické výhrady a ačkoliv práce obsahuje i určité věcné nepřesnosti, autor prokázal schopnost samostatně pracovat a formulovat vlastní závěry. Lze konstatovat, že práce splňuje požadavky, které jsou kladeny na diplomové práce, proto diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

7. Předběžně navržený klasifikační stupeň: 2 - 3.

V Praze dne: 2. července 2012

.....
JUDr. Štefan Elek, Ph.D., LL.M.